

ZAÑGER

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҚҰҚЫҚ ЖАРШЫСЫ
ВЕСТНИК ПРАВА РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

№ 7 (300) 2026

БАСТЫ ТАҚЫРЫП / ТЕМА НОМЕРА

ЦИФРЛЫҚ ОРТАДА АДАМ ҚҰҚЫҚТАРЫНЫҢ КЕПІЛДІКТЕРІН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ:

ӨЗЕКТІ МӘСЕЛЕЛЕР, СОТ ТӘЖІРИБЕСІ
ЖӘНЕ ҚҰҚЫҚТЫҚ АСПЕКТІЛЕР

ОБЕСПЕЧЕНИЕ ГАРАНТИЙ ПРАВ ЧЕЛОВЕКА В ЦИФРОВОЙ СРЕДЕ:

АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ, СУДЕБНАЯ ПРАКТИКА,
ПРАВОВЫЕ АСПЕКТЫ

МЕМЛЕКЕТ БАСШЫСЫ ҚАСЫМ-ЖОМАРТ ТОҚАЕВТЫҢ ҚАЗАҚСТАННЫҢ ЖАҢА КОНСТИТУЦИЯСЫНЫҢ КҮШІНЕ ЕНУІНЕ ОРАЙ ҮНДЕУІ

2026 жылғы 01 шілде

Құрметті отандастар!

Жаңа Конституциямыздың заңды күшіне енуі – бүкіл еліміз үшін айрықша маңызды оқиға. Баршаңызды шын жүректен құттықтаймын!

Бүгін тәуелсіз Қазақстан тарихының жаңа дәуірі басталады. Біз саяси-экономикалық реформалардың, ауқымды өзгерістердің және қарқынды дамудың даңғыл жолына түсеміз.

Осы ерекше күн еліміздің бүкіл саяси жүйесін, сондай-ақ мемлекеттің және азаматтық қоғамның негізгі институттарын түбегейлі жаңғырту кезеңі басталғанын аңғартады.

15 наурызда өткен жалпыұлттық референдумда Қазақстан халқы ел тағдырына тікелей ықпал ететін және мемлекеттің ондаған жылдарға арналған даму бағдарын айқындайтын таңдауын жасады. Миллиондаған отандасымыз берекелі бірлік танытып, шынайы отаншылдық пен жоғары жауапкершіліктің озық үлгісін көрсетті. Бұл тарихи шешімнің төл шежіремізде алтын әріппен жазылатыны анық.

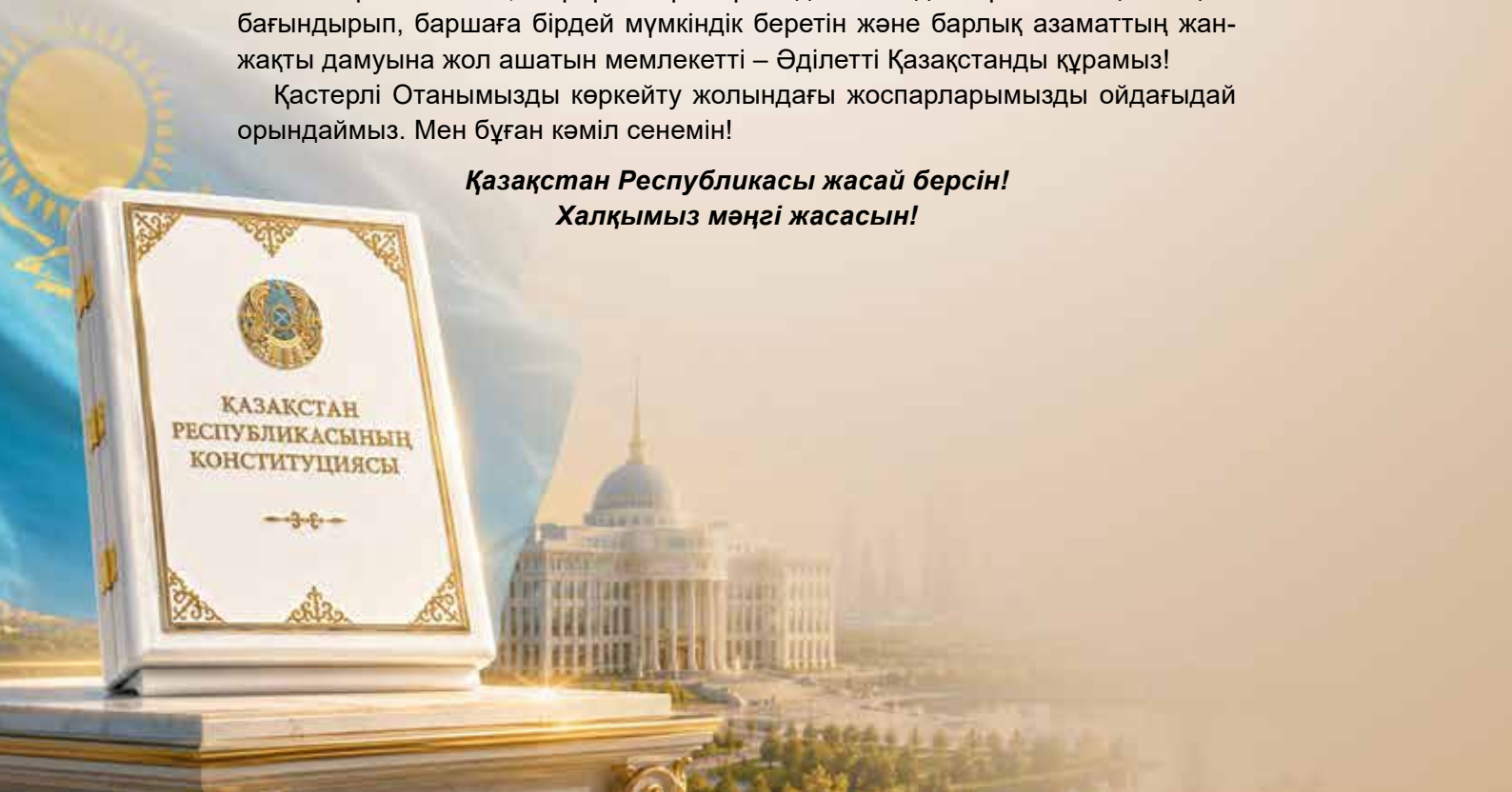
Бұдан былай Конституция күні «Наурызнама» онкүндігімен қатар аталып өтеді. Мұның символдық мәні зор. Конституция күні ел ішінде ғасырлар бойы орныққан көктемгі жаңару дәстүрлерін Ата заңның басты қағидаттарымен тоғыстырады, яғни азаматтарымыздың ырысты ынтымаққа, озық білімге, ел игілігі жолында адал еңбек етуге деген талпынысымен үндеседі.

Біз нағыз Халық Конституциясының мызғымас құқықтық негізіне арқа сүйеп, барлық мақсат-мұраттарымызға міндетті түрде жетеміз. Заң мен Тәртіп, Еңбексүйгіштік пен Өрлеу, Тазалық пен Табиғатты аялау сынды жасампаздық құндылықтарын қоғамда берік орнықтырамыз. Бұған еш күмәнім жоқ.

Біз бірлігі бекем, біртұтас ұлт ретінде әлемдік өркениеттің шыңын бағындырып, баршаға бірдей мүмкіндік беретін және барлық азаматтың жан-жақты дамуына жол ашатын мемлекетті – Әділетті Қазақстанды құрамыз!

Қастерлі Отанымызды көркейту жолындағы жоспарларымызды ойдағыдай орындаймыз. Мен бұған кәміл сенемін!

**Қазақстан Республикасы жасай берсін!
Халқымыз мәңгі жасасын!**

ZA'NGER

№ 7 (300) ШІЛДЕ 2026 ж.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҚҰҚЫҚ ЖАРШЫСЫ
ВЕСТНИК ПРАВА РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

- Қазақстан Республикасы Жоғарғы Соты
- Қазақстан Республикасының Конституциялық Соты
- Қазақстан Республикасының Бас прокуратурасы
- Қазақстан Республикасы Әділет министрлігі
- Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігі
- Әл-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық университеті
- Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті

РЕДАКЦИЯЛЫҚ КЕҢЕС / РЕДАКЦИОННЫЙ СОВЕТ

Әмір Досжан Сарманқұлұлы

Қазақстан Республикасы Судьялар одағының Төрағасы

Председатель Союза судей Республики Казахстан

Мерғалиев Асламбек Амангелдіұлы

Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының Төрағасы
Председатель Верховного Суда Республики Казахстан

Азимова Эльвира Әбілхасымқызы

Қазақстан Республикасы Конституциялық Сотының Төрағасы
Председатель Конституционного Суда Республики Казахстан

Асыллов Берік Ноғайұлы

Қазақстан Республикасының Бас прокуроры
Генеральный Прокурор Республики Казахстан

Сәрсембаев Ерлан Жақсылықұлы

Қазақстан Республикасының Әділет министрі
Министр юстиции Республики Казахстан

Түймебаев Жансейіт Қансейітұлы

Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың ректоры
Ректор КазНУ им. аль-Фараби

Сыдықов Ерлан Бәтташұлы

Л.Н.Гумилев ат. Еуразия ұлттық университетінің ректоры
Ректор Евразийского национального университета им. Л.Н.Гумилева

РЕДАКЦИЯ АЛҚАСЫ / РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ

Абдрасулов Ермек Баяхметович

з.ғ.д., проф., «Сот билігі және салыстырмалы құқық» бөлімінің жауапты редакторы
д.ю.н., проф., ответственный редактор раздела «Судебная власть и сравнительное право»

Борчашвили Исидор Шамилович

з.ғ.д., проф., «Қылмыстық құқық» бөлімінің жауапты редакторы
д.ю.н., проф., ответственный редактор раздела «Уголовное право»

Қоғамов Марат Шекішұлы

з.ғ.д., проф., «Қылмыстық процесс» бөлімінің жауапты редакторы
д.ю.н., проф., ответственный редактор раздела «Уголовный процесс»

Мельник Роман Сергеевич

з.ғ.д., проф., «Әкімшілік құқық және әкімшілік іс жүргізу» бөлімінің жауапты редакторы
д.ю.н., проф., ответственный редактор раздела «Административное право и административный процесс»

Мороз Светлана Павловна

з.ғ.д., проф., «Жеке құқық» бөлімінің жауапты редакторы
д.ю.н., проф., ответственный редактор раздела «Частное право»

Сүлейменов Майдан Күнтуарұлы

з.ғ.д., проф., «Жеке құқық» бөлімінің бас редакторы
д.ю.н., проф., главный редактор раздела «Частное право»

Убигалиев Ергали Абилкасимович

Алматы қ. кәмелетке толмағандардың істері жөніндегі сотының төрағасы, «Азаматтық іс жүргізу», «Ювеналды әділет» бөлімдерінің жауапты редакторы
Председатель суда по делам несовершеннолетних г. Алматы, ответственный редактор разделов «Гражданское право», «Ювенальная юстиция»

Шаяхметова Айым Галымбековна

Астана қалалық сотының судьясы, доктор PhD, «Халықаралық құқық» бөлімінің жауапты редакторы
Судья суда города Астаны, доктор PhD, ответственный редактор раздела «Международное право»

Авторлық және аралас құқықты бұзғандарға Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес жауаптылық көзделген.

Журналдағы мақала авторларының пікірі мен көзқарасы редакцияның ресми көзқарасымен сәйкес келмеуі мүмкін.

Нарушение авторских прав и смежных прав предусматривает ответственность в соответствии с законами РК. Мнения и взгляды, содержащиеся в данном журнале, могут не совпадать с официальной позицией редакционной коллегии журнала и отражают авторскую точку зрения.

**ҚАРАҒАНДЫ ОБЛЫСТЫҚ СОТЫНА
– 90 ЖЫЛ**

Ерден Әріпов

Тоқсан жылдық тағылым: тарих,
сабақтастық және әділ сот 5

Елік Мұхамедин

Өткенге тағзым, болашаққа сенім: сот
жүйесіндегі ұрпақтар жалғастығы 8

**СУДЬЯЛАР ОДАҒЫНА – 30 ЖЫЛ
К 30-ЛЕТИЮ СОЮЗА СУДЕЙ**

Оралбек Бақтыгереев

Сот ардагерлері Судьялар одағының
назарынан тыс қалған емес 11

Бейбут Шермухаметов

Первый генерал юстиции Казахстана,
Учитель! 13

Дияз Мустафин

Традиционный суд биев Ұлытау как исток
казахского обычного права и его влияние
на принципы деятельности Союза судей
Республики Казахстан 16

Жанар Енсебаева

Жас судьялардың кәсіби қалыптасуындағы
Судьялар одағының рөлі 20

**БАСТЫ ТАҚЫРЫП
ТЕМА НОМЕРА**

**Цифрлық ортада адам құқықтарының
кепілдіктерін қамтамасыз ету:** өзекті
мәселелер, сот тәжірибесі және құқықтық
аспектілер

**Обеспечение гарантий прав человека в
цифровой среде:** актуальные вопросы,
судебная практика, правовые аспекты

Кайрат Смагулов

Искусственный интеллект в
административном производстве:
новые механизмы принятия решений
государственными органами 23

Ұлболсын Айтжанова

Алаяқтарға алданбаудың алғышарты –
құқықтық, қаржылық сауаттылықта 26

Мұрадым Тлепов

Неосновательное обогащение и сделки с
криптовалютой: ориентиры для судебной
практики 28

Гульжахан Убашева

Опыт Германии в обеспечении
национальной кибербезопасности 33

Серік Сәкенов

Құқықтық сауатты арттыру интернет
алаяқтықтың алдын алады 37

Серик Мынбаев

Вопросы, возникающие при рассмотрении
исков о неосновательном обогащении 39

Лариса Федосова

Правовые и этические риски внедрения
искусственного интеллекта в судебную
систему 42

Бек-хан Усмаев

«Я просто дал карту –
это не преступление?» 45

Журнал Қазақстан Республикасы Мәдениет, ақпарат және
қоғамдық келісім министрлігінде тіркелген.
Тіркеуге қою туралы №2158-Ж, күәлік 2001 жылы
25 шілдеде берілді.

ҚҰРЫЛТАЙШЫ

«Қазақстан Республикасы Судьялар одағы» РҚБ

Бас редактор: А.К. Беркімбаева

Дизайн және беттеуші: Г.А. Джаббарова

Редакцияның мекен-жайы: 050050, Алматы қ., Ақкент ш/а, 32.

**Материалдарды zanger-press@mail.ru электронды
почтасына жолдау керек.**

Фотосуреттер ашық ақпарат көздерінен алып қолданылды.

«Print House Gerona» баспаханасында басылды.

Алматы қаласы, Помяловского к-сі, 28 а.

Тел.: +7 (727) 250 47 40.

Теруге берілген күні 07.07.2026 ж.

А-4 форматы қағазы жылтыр, офсеттік баспа,

Таралымы: 2300 дана. № 722 тапсырыс

Журнал зарегистрирован в Министерстве культуры,
информации и общественного согласия Республики
Казахстан. Свидетельство о постановке на учет № 2158-Ж
от 25 июля 2001 г.

УЧРЕДИТЕЛЬ

РОО «Союз судей Республики Казахстан»

Главный редактор: А.К. Беркімбаева

Дизайн и верстка: Г.А. Джаббарова

Адрес редакции: 050050, г. Алматы, мкр. Аккент, д.32.

Материалы присылать по адресу: zanger-press@mail.ru

Использованы фотоматериалы из открытых информационных
источников.

Отпечатано в типографии «Print House Gerona».

г. Алматы, ул. Помяловского, 28 а.

Тел.: +7 (727) 250 47 40.

Сдано в печать: 07.07.2026 г.

Формат А-4. Бумага мелованная, печать офсетная, 5,5 п.л.

Тираж: 2300 экз. Заказ № 722

Мадияр Бүркіт

Доказательные трудности при расследовании интернет-мошенничества и роль посредников – «дропперов»: сравнительный анализ практики Казахстана и США..... 47

**АЗАМАТТЫҚ ІС ЖҮРГІЗУ
ГРАЖДАНСКИЙ ПРОЦЕСС**

Сәкен Абсаматов

Отбасы, бала құқығын қорғауға қатысты істерді қараудағы сот жұмысының маңызы мен мәселелері 52

Жәнібек Бостандықұлы

Жеке бастың құқықтарына қол сұғатын әкімшілік құқық бұзушылықтар үшін жауаптылық жоғары..... 57

Жанна Абаева

Правоприменительная практика по применению процедуры восстановления платежеспособности и судебного банкротства 60

Серик Муханов

Предупреждение ошибок и повышение качества нотариальных процедур 63

Азат Әбдіразақов

Моральдық зиянды өтеу – мүлктік емес игіліктерді қорғаудың құқықтық тәсілі 67

**ҚЫЛМЫСТЫҚ ІС ЖҮРГІЗУ
УГОЛОВНЫЙ ПРОЦЕСС**

Ардак Акетаев

О некоторых вопросах, касающихся ухудшения права осужденного 71

Ахмаджон Иржанов

Сталкинг істерін қараудың ерекшеліктері 74

Алмат Қосмағанбетов

Денсаулыққа қасақана ауыр зиян келтіру – қоғамға қауіпті қылмыс 77

Нурман Айгелов

Судебное разбирательство по уголовным делам: что должен знать гражданин 80

Саят Ташимбаев

Груминг, как уголовно-правовое явление..... 84

Динара Қасымқызы

Злоупотребление правом: обжалование отчета аудитора в рамках согласованных процедур..... 87

